

La desaparició de les fronteres intracomunitàries, acordada pels estats signants dels acords de Schengen, va acompanyada d'un més ferri control dels ciutadans no comunitaris que volen entrar a la Unió Europea. Es tem que tot plegat no condueixi a un control més sibil·lí i invisible de les activitats dels eurociutadans.

Fronteres invisibles en la Unió Europea

Presentats inicialment com la caiguda de les fronteres comunes entre els set països de la Unió Europea que en són signataris, els acords de Schengen que entren en vigor aquest mes als cinc estats fundadors del Grup del mateix nom (Alemanya, Bèlgica, França, Holanda i Luxemburg) provoquen polèmica arreu del continent.

Oficialment els acords pretenen la prevenció de la delinqüència intrafronteres, especialment el terrorisme i les drogues. Segons Carlos Westendorp, secretari de l'estat espanyol per a les Comunitats Europees, aquest pacte no té res a veure amb cap control de refugiats polítics, ni molt menys amb cap control subreptici dels ciutadans comunitaris.

Extraoficialment, però, hi ha temors que el previst control informàtic en les fronteres comunitàries no vagi dirigit també als suspectes polítics, de fora i de dins de la Unió Europea. A més dels cinc estats fundadors són signataris dels tractats de Schengen, Espanya, Itàlia, Grècia i Portugal.

Sis milions de dades. Les discrepàncies varen començar ja en el mateix tombant de la present dècada: els responsables d'Interior comunitaris varen informar que l'ordinador central amb base a Estrasburg, construït per l'empresa franco-alemanya Sema, que comunicarà directament els responsables fronterers dels nou estats del Grup de Schengen les dades de persones suspectes de països no membres de la UE, podria tenir una capacitat de fins a un milió de persones.

De fet, però, l'ordinador central del Schengen Information System (SIS) tindrà una capacitat de dos milions de fitxes i fins a sis milions de dades, amb la particularitat que, segons que reconeixen els responsables del sistema, facilitarà sobretot l'intercanvi d'informació "secreta de tipus personal", i permetrà que cada estat membre nomeni agents oficials i d'enllaç en els ports i aeroports dels altres estats membres.

Des de fa set anys i segons que s'acordà a la Cimera de Venècia del 1987, funciona un sistema de control informàtic que permet als cònsols de països occidentals de tramitar visats, de tenir accés a un ordinador especial que els diu si la persona que sol·licita el visat ha visitat cap altre país occidental, i/o si li ha estat re-

fusat cap visat, i el perquè. Pel que fa als sospitosos de terrorisme, hi ha un altre sistema informàtic paral·lel de control que permet a un govern d'obtenir automàticament la informació compilada per un altre govern.

El pare de la criatura Schengen, el comissari Raniero Vanni d'Archirafi, afirma que la directiva que ell anomena "paradigmàtica" permet d'eliminar les fronteres intracomunitàries, mitjançant una llista comuna d'estats els ciutadans dels quals necessitaran visat per a entrar a un qualsevol dels estats membres del Grup Schengen. En canvi, els ciutadans d'aquests països podran viatjar de l'un país a l'altre per via marítima, terrestre o aèria sense haver de sotmetre's a cap control fronterer.

O sigui que, en teoria, es tracta primordialment d'un sistema de control "per a forasters", sobretot els suspectes d'activitats de signe terrorista i de narcotràfic. Aquest punt no el posa en dubte ningú. Els temors sorgeixen quan es reflexiona sobre les possibilitats de connexió d'aquest nou ordinador central d'Estrasburg amb els potents cervells electrònics en funcionament a diverses capitals. I això és més clar després que els caps de govern comunitaris acordaren, ara fa un any, el 29 d'octubre del 1993, d'establir a La Haia el quarter general de l'Europol, la futura força de policia d'Europa.

Cal tenir en compte, per exemple, que el nou sistema informàtic d'Scotland Yard, el Police National Computer (PNC), enllestit el 1992, ja és capaç de comparar informació facilitada per delators, amb l'obtinguda d'empremtes digitals, de fotografies "digitalitzades", de "xarxes de relacions personals", i fins de "misteriosos" robaments amb escalada. Aquest ordinador es val d'un software especial, parcialment capaç de *xuclar* informació d'altres bases de dades i d'adaptar-la al PNC, obtenint d'aquesta manera una enorme quantitat de dades i anàlisis en qüestió de cinc segons: un sol nom o una matrícula de cotxe et forneix de llistes senceres de vehicles, adreces, amics, coneguts, entrades i sortides del país, aficions, vicis, etc., instantàniament.

Les reaccions del funcionariat europeu que fins ara ha volgut fer comentaris entorn d'aquests temors (oficials d'immigració, de policia, duanes, etc.), han estat ben diverses: en general, els alemanys solen mostrar-se com-

premsius envers els qui expressen aquests temors. Així, fa pocs anys, Christian Lochte, el cap de contraspionatge del *lander* d'Hamburg, es va queixar en una revista jurídica —en uns moments en què es calculava que el nombre d'activistes armats alemanys no passaria de quinze— que els ordinadors de la policia federal havien aplegat informació sobre ni més ni menys que 3.000 presumptes “terroristes” i 11.000 presumptes “simpatitzants”; i que les quatre cinques parts d'aquesta informació eren dades completament supèrflues, producte de les “fantàstiques proporcions” que havia adquirit l'obsessió informàtica que s'havia emparat de les autoritats.

Euroscèptics britànics. Els britànics, en canvi, tendeixen a fer observar que el Schengen Information System (SIS) d'Estrasburg és bastant imperfecte comparat amb el sistema European Information System (EIS), que hauria preferit d'instal·lar el Govern britànic. Segons que sembla, ara ja és massa tard per al muntatge de l'EIS a escala europea, i el més probable és que el SIS es faci extensiu a Madrid, Roma, Atenes i Lisboa. De tota manera, i en el cas que encara hi hagués forma d'instal·lar l'EIS, durant uns anys duplicaria el SIS, per acabar reemplaçant-lo.

Els britànics han modificat el seu Police National Computer (PNC) i posseeixen actualment l'anomenat PNC2, que és com l'altre però amb software de Siemens, a fi de fer-lo compatible amb el SIS. Ben pocs són els detalls que es coneixen entorn del PNC2. De

Un pas fronterer a l'interior de l'Europa comunitària. La decisió de fer desaparèixer els entrebancs per a la mobilitat de persones i mercaderies dins la UE porta aparellat un gran debat sobre com intensificar el control dels ciutadans no-comunitaris que volen entrar-hi.

l'anterior, el PNC a seques, instal·lat a Hendon, al Nord de Londres, se sap que guardava els antecedents jurídics i penals de prop de 5 milions de britànics, i que estava connectat a 800 terminals de comissaries. També se sap que la seva dada bàsica era el número de la seguretat social dels suspectes seguit del de la declaració de renda. De fet, i igual com succeeix a l'estat espanyol, on el número clau a efectes informàtics és el NIF/DNI, a la Gran Bretanya ja ho és el de la seguretat social. Aquest número s'ha convertit allí en el Personal Identification Number (PIN), que enllaça tots els diversos cervells electrònics estatals i de la policia.

El gran dubte és, doncs, si, sota el pretext d'agilitar els moviments intrafronteres dels ciutadans comunitaris i controlar l'entrada dels no-comunitaris, no es proposin els estats de la UE d'introduir un control subreptici dels seus ciutadans, per exemple mitjançant dispositius de lectura electrònica de passaports, molt fàcils d'amagar a la vista del viatger (rere la finestra de la cabina del funcionari d'immigració). Els anglesos ja n'han instal·lat a Heathrow i els nord-americans a La Guàrdia i altres aeroports des de l'any 1983. Aquell any, aquestes *scanning machines* només podien obtenir de l'ordinador central detalls personals i dades sobre els moviments de viatgers portadors de passaport britànic o dels Estats Units, però d'aleshores ençà és segur que haurà augmentat el nombre d'estats del Primer Món amb passaports susceptibles de lectura electrònica.

Com que el funcionament del nou dispositiu

del control Schengen es tracta d'una matèria lògicament reservada, els estats no en faciliten dades. Tanmateix, l'any passat, a la major part dels aeroports encara no havien pogut acabar ni de bon tros la tasca de reconstruir i reconectar les terminals.

Així, a l'aeroport de Schipol a Amsterdam —el més important de càrrega del món, però també un dels més importants de viatgers— les obres de reconstrucció, reconexió i adaptació

Una imatge de la frontera franco-belga. Aquesta és una de les que desapareix segons els acords de Schengen.

no quedaran acabades fins al 1996. Això no obstant, els holandesos han despès mentrestant 100 milions de gilders (més de 7.000 milions de pessetes) en la instal·lació a Schipol d'un sistema provisional a base d'*smart cards* (targetes plastificades de lectura ultrarràpida). Aquestes targetes seran distribuïdes als taulells de facturació a aquells viatgers que estiguen fent vols interiors per l'àrea d'Schengen, i els permetran de travessar els torns sense ser interpel·lats per personal d'immigració.

Això representarà en la pràctica que, per exemple, un súbdit canadenc o nigerià que voli de París a Amsterdam no haurà d'ensenyar el passaport, mentre que un súbdit holandès provinent de Londres sí que haurà de fer-ho, ja que si bé la Gran Bretanya pertany a la UE, encara és a l'altra banda de la frontera externa del Grup de Schengen. Fa pocs mesos les autoritats de Schipol encara no havien decidit si els portadors de passaport comunitari provinents d'aeroports de fora de l'àrea de Schengen haurien de "fer cua" juntament amb els ciutadans no-comunitaris. Però es deia que el més probable era que se'ls reservés una cua a part, altrament es temia problemes de congestió. I tanmateix no són els problemes de congestió els que susciten recels, sinó els d'un control informàtic d'estrangers i nacionals per igual, insidiós i subreptici.

Alfons Solé

Al quiosc
tota la informació de la comarca al teu abast

El Periòdic
—de l'Horta—

amb el suplement del Mercantil Katanguenyó i els llocs on anar al mes d'agost, per la comarca de l'Horta.